

บริบทการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก
ในการร่วมออกแบบแผนปฏิบัติการแห่งชาติ (National Action Plan) ของประเทศไทย
ในฐานะที่ประเทศไทยเข้าร่วมเป็นสมาชิกภาคีเครือข่ายภาครัฐระบบเปิด
(Open Government Partnership: OGP)

1) ประเด็นหรือเรื่องในการมีส่วนร่วม

คณะรัฐมนตรีในคราวประชุมเมื่อวันที่ 27 มกราคม 2569 ได้มีมติรับทราบการที่ประเทศไทยเข้าร่วมเป็นสมาชิกภาคีเครือข่ายภาครัฐระบบเปิด (Open Government Partnership : OGP) อย่างเป็นทางการ ซึ่งเป็นความร่วมมือพหุภาคีระดับนานาชาติที่มุ่งส่งเสริมการบริหารราชการแผ่นดินด้วยความโปร่งใส เปิดเผยข้อมูล และสนับสนุนการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการกำหนดนโยบายสาธารณะ โดยประเทศไทยถือเป็นสมาชิกลำดับที่ 12 ในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก และมีพันธกิจสำคัญในการจัดทำแผนปฏิบัติการแห่งชาติ (National Action Plan) ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมแบบร่วมคิดร่วมสร้าง (Co-Creation) ระหว่างภาครัฐและภาคประชาชนให้เป็นไปตามมาตรฐานสากลของเครือข่าย OGP ซึ่งจะเป็นกลไกสำคัญในการยกระดับการบริหารราชการของประเทศไทยให้ทันสมัย โปร่งใส และตอบสนองความต้องการของประชาชน

สำนักงาน ก.พ.ร. ในฐานะหน่วยงานขับเคลื่อนได้ดำเนินการใน 2 ส่วนหลัก ดังนี้

(1) การจัดทำร่างแผนปฏิบัติการแห่งชาติ (National Action Plan: NAP) ฉบับแรกของประเทศไทย เพื่อขับเคลื่อนภาครัฐระบบเปิด (Open Government) โดยเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ (ดำเนินการระหว่างวันที่ 15 ธันวาคม 2568 – 29 พฤษภาคม 2569)

(2) การส่งเสริมและพัฒนากระบวนการมีส่วนร่วมผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Participation) โดยสำนักงาน ก.พ.ร. ได้บูรณาการความร่วมมือกับสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) ในการปรับประยุกต์ใช้ Traffy Fondue เพื่อเป็นช่องทางในการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน (ดำเนินการระหว่างวันที่ 10 เมษายน – 30 พฤษภาคม 2569)

2) สรุปข้อมูลของผู้มีส่วนร่วม

กระบวนการมีส่วนร่วมจัดทำร่างแผน NAP ดังกล่าว มุ่งเน้นการดำเนินงานร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วน ทั้งในรูปแบบออนไลน์และออนไซต์ รวมจำนวน 8 ครั้ง โดยมีบทบาทหน้าที่ของแต่ละภาคส่วนดังนี้

(1) ภาคประชาชน ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมจากทุกภูมิภาคทั่วประเทศ เช่น

- ภาคเอกชน อาทิ SCG, PTT, CPF รวมถึงหอการค้าไทยและสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย
- ภาคประชาสังคม อาทิ องค์กรต่อต้านคอร์รัปชัน (ประเทศไทย) WeVis เครือข่าย 30x30

Thailand Coalition สภามหาวิทยาลัยกรุงเทพ We Watch มูลนิธิสำรวจพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งแห่งเอเชีย (ANFREL) มูลนิธิ ซี.ซี.เอฟ. เพื่อเด็กและเยาวชนฯ มูลนิธิ Westminster Foundation for Democracy

บทบาทและหน้าที่ ร่วมสะท้อนสภาพปัญหาในท้องถิ่น เสนอแนะแนวคิด และจัดลำดับความสำคัญของประเด็นนโยบายที่ประสงค์ให้บรรจุในแผน NAP

(2) หน่วยงานภาครัฐและส่วนภูมิภาค อาทิ กรุงเทพมหานคร สำนักงาน ป.ป.ช. กรมบัญชีกลาง สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (องค์การมหาชน) กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง และ 76 จังหวัด

บทบาทและหน้าที่ ร่วมเป็นเจ้าภาพในการประสานงาน ประชาสัมพันธ์การรับฟังความคิดเห็นให้กับประชาชนในพื้นที่ และให้ข้อมูลข้อจำกัดในเชิงการบริหารราชการแผ่นดิน เพื่อนำมาปรับปรุงร่วมกับข้อเสนอของประชาชน ตลอดจนเตรียมความพร้อมในการเป็นหน่วยงานขับเคลื่อนแผน NAP

3) ผลการดำเนินงานที่ได้จากการมีส่วนร่วม

(1) ได้รับข้อเสนอแนะเชิงลึกผ่านกระบวนการรับฟังความคิดเห็นในทุกช่องทางกว่า 100 ข้อเสนอ และมีผู้เข้าร่วมกว่า 2,700 คน

(2) เกิดการพัฒนาและเพิ่มฟังก์ชัน “บอกเรา ถึงรัฐ” บนแพลตฟอร์ม Traffy Fondue เพื่อเป็นช่องทางการรับฟังความคิดเห็นและจัดลำดับความสำคัญของประเด็นนโยบาย (Policy Areas) ภายใต้แผน NAP จากประชาชน

4) การนำผลจากการมีส่วนร่วมไปปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานของหน่วยงาน

(1) การพัฒนาช่องทางการสื่อสารและการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ เพื่อตอบสนองต่อข้อเสนอแนะของผู้เข้าร่วมกระบวนการรับฟังความคิดเห็น ที่ประสงค์ให้มีพื้นที่การสื่อสารและเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่สะดวก สำนักงาน ก.พ.ร. จึงได้พัฒนาและจัดทำเว็บไซต์ศูนย์รวมข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับภาครัฐระบบเปิดเป็นการเฉพาะ (opdc.go.th/ogp) เพื่อใช้เป็นช่องทางกลางในการรายงานความก้าวหน้า แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และสร้างความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ดำเนินการแล้วเสร็จในเดือนพฤษภาคม 2569

(2) การยกระดับสู่ร่างแผน NAP สำนักงาน ก.พ.ร. ได้นำความคิดเห็น ประเด็นข้อเสนอแนะ และฉันทามติที่ได้รับจากทุกช่องทาง มาประมวลผลเพื่อประกอบการจัดทำร่างแผนปฏิบัติการแห่งชาติ (NAP) ฉบับแรกของประเทศไทย โดยมีกำหนดนำร่างแผนดังกล่าวไปหารือร่วมกับส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อทบทวนและปรับปรุงเนื้อหาให้มีความสมบูรณ์ในเดือนกรกฎาคม 2569

(3) การเปิดรับฟังความคิดเห็นสาธารณะและการเสนอเชิงนโยบาย มีแผนการดำเนินงานในการนำร่างแผน NAP ที่ผ่านการปรับปรุงแล้ว ไปรับฟังความคิดเห็นสาธารณะผ่านระบบออนไลน์ (Online Public Consultation) ในช่วงเดือนสิงหาคม 2569 ก่อนจะนำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติ เพื่อจัดส่งให้ภาคีเครือข่ายภาครัฐระบบเปิด (OGP Secretariat) ภายในเดือนธันวาคม 2569 ตามขั้นตอนต่อไป